

طبع در محل اداره :

در حال اوغندده امنیت
مندوخی حوارنده
شنگول یقوشده
۲۰ نوسو

مستطابق

۱۳۲۶

سلاک زه موافق آثار
جدیه مع المنونیه
قبول اولنور

درج ابدیهین آثار اعاده اولنور

دیر ، فلسفه ، علوم ، مفروض ، ادبیات تاریخ ، ریاضیات ، ریاضیات ، احوال و مشوره اسلامیه در بحث اجداد و تفکرده به نشر اولنور .

صاحب و مؤسسه لری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ ناسیبی

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخده سی ۵۰ یا ۵۵

قبیلده دن مقوا بورو ایله گوندوبیلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنور

آبونه بدلی

منه لکی	۶۵	۳۵	غروش
مالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵	روبله
روسیه	۱۷	۹	فرانکی
سائر مالک اجنبیه			

یدنجی جلد

۳۳ ذی الحججه اشرفیه ۱۳۲۹ پنجشنبه ۱ گان اول ۱۳۲۷

عدد : ۱۷۱

دیلمز ایچنده . . . خورده شیلر

۳، (مربع و مکعب متره) دیملی .

علم ایشی بر شی اوزرینه سوز سویله رکن ، زوره کیتمک اولماز . قوللانیلوب طوران (مربع) و (مکعب) اصطلاحلرینی بیراقوب (دورتهلمه)، (دورتهلمش) ، (طوبوقلامه) فلان کی شیلریا کیشیرمغه چالیشمق طاوسز و طادسز اولور . بوسبله بونلری بویلهجه قوللانمق داها او یغون بر ایشدر .

بر عددک مربعی نه در ، مکعبی نه در ، بر آز بیلیرز . . . بر عددک حسابجه مربعی ، اونک کندی نفسنه ضرب ایلمه سیله الله ایدیلیر . مثلاً ایکنک مربعی ، دورتر دورت . . . فقط ساده دورت دکل . . . مربع حالنه کلش دورت . اوچک مربعی ، کذاک مربع حالنده دو قوزدر . شو حالده ایکی متره نیک مربعی ، مربع حالنده دورت متره در . اوچ متره نیک مربعی ، مربع دو قوز متره در . کذاک ایکی کیلو متره نیک مربعی ، مربع دورت کیلو متره در . اوچ کیلو متره نیک مربعی ، مربع دو قوز کیلو متره در . بر عددک مکعبی ایسه ، اونی نفسنه ایکی کره ضرب ایتمکله بولونور . مثلاً ایکنک مکعبی ، مکعب حالنده سکزددر . ایکی متره نیک مکعبی ده ، مکعب سکز متره در . بونلر ریاضیه جه همان هر کسک بیلدیکی شیلردر .

همان هر کسک بیلدیکی بو مسأله ده ، همان هر کسک یا کیدیلینی بر نقطه وار . اینانیلامایاجق شی ، فقط هر کون کورولن شی . آغیزلر ، قلملر آیشمش . . . (مربع متره) ، (مربع کیلو متره) و (مکعب متره) ، (مکعب کیلو متره) دییه جک یرده (متره مربعی) ، (کیلو متره مربعی) و (متره مکعبی) ، (کیلو متره مکعبی) دییوب کیدیورز . حساب کتابلرنده ، جوغرافیایا کتابلرنده ، شوراده بوراده ، الک یکی اثرلرته (۱) الک یکی یازیلرده بو سقامت تداول ایدوب طور مقده در . فرضاً ، غرب طرابلسی قطعه سبتک مساحه سی نه اولدیغنی او کرمک ایسته سهک . . . صورارز . بر میلیون کیلو متره مربعی قادار ، دیه جواب آلیرز . فی الحقیقه بونی یازان کتابلر مزده هپ بویله (کیلو متره مربعی) دییه یازمشدر . بویله اولسه ، یعنی قطعه نیک طوپراغی دیدکلی کی ، بر میلیون کیلو متره مربعی اولسه ، حسابه او یقون مساحه ، میلیون کره میلیون [یعنی بر تیر بیلیون] مربع کیلو متره اولمق لازم کلیر . حال بوکه صحیح و حقیقی مساحه ، آنجاک بر میلیون مربع کیلو متره قاداردر .

کذاک مؤناقو بر نسلیکنک اراضیسی بزم کتابلرده بر بوچوق کیلو متره مربعی . . . بو ایسه ، حسابجه ایکی بوتون و بر ربع مربع کیلو متره

(۱) حق ، مدقق قازداشم معلم محمد علینک (عملی و تعلیمی ، یکی حساب درسلی) آدیله داها دون جیقان قیمتلی اثرنده ده ، (متره مربعی) تعبیری اسکی حالیه ، اسکی خوبیه قوللانیشدر .

اوزبک سوار بلیرنیک چکیلمه سنی متعاقب (هجده نهر بلخ) ی کچدک آرتیق یولز تماماً چول اولوب هیچ برقله و معدوره کورولمک احتمالی یوقدی . نهر ساحلنده کی بر تارلادن ایکیشر قاوون و قارپوز آلوب هکبه لرینه قویالرینی آرقداشلر مه توصیه ایتدم . چونکه یولده صو بولامایاجمیز شهبه سز ایدی .

بر مدت ایلروله دکن صو کره رفتادن اکثری قارپوز لرینی یک ایچین آتلرندن ایدیلیر . توقنلرینه مانع اولمق ایسته دم و :

— بوراسی غناطره لی بر یردر . آتلر کره بینکره ، هم قارپوز لر کزی بیکنز ، هم ده کیدیکز . دیدمسه ده (نائب غلام احمد خان) :

— سز ایسترسه کیز کیدیکز . بز بورادنا سز راحت ایدر و کونشک صیجانی زائل اولدقدن صو کره سزه یینه یتشیرز . دییه رک اغاچلرک آلتنه قالیچه سنی یایدی . سائرلری ده اونی تقلید ایله یه رک قالیچه لر اوزرینه اوزاندیلر . بن ، اوتوز سواری ایله نقد موجردی آلوب حرکت ایتدم . غلام احمد خان ، ناظر حیدر ، عبد الرحمن ، کرنیل - سهراب ، کرنیل نظیر ، کاندان اسکندر چرخی ، اوغلی کاندان حیدر کی امرا و ضابطان ایله ۲۶۰ سواری بی اوراده بیر ایتدم .

ایکی اوچ فرسخ آچیلدقدن صو کره آرتقه مزدن بر سوارینک دورت ناله کلمکده اولدیغنی کوردک . طوروب بکله دک ، مکر بنم اعاده ایندیکم اوز بکلر ، عردتله اغاچلر آلتنده اویوزان نائب غلام احمد خان ایله یینه هجوم ایتش ، اولرده مقابله یه داوارا تمقله برابر بکاخبر یوللایوب امداده چاغیر مشلر .

— عیبا بزم آدملرک عقلی باشنده دکلکی ؛ قاچوب کندیلرینی قورتاراجق لرینه بی ده چاغیروب تهله کیه دوشورمک ایستیلر . عسکر ایچین یالکز حریده شجاعت کافی دکل ، ایجابی حالنده نفسی منهلکدن قورتاراجق قدر شعورده لازمدر . بن ، اوچ یوز سوار یله محاربه به کریشمه دیکم خالد ، اوتوز کیسی ایله ناعیل کریشه بیلرم . دیدم و دونه مه یه جکی سویله دم .

معتمد کیلردن (نصیر خان) اسه نده بر ضابط واردی که کریده قالان (کرنیل سهراب) ک برادری ایدی . قارده شنک تهله کده بولوندیغنی خبر آلتجه کلن سواری ایله امداده کیتدی . بزده جیچون طرفه متوجها عزیمت ایتدک . براصو کرا ساحل نهره واصل اولدق . آرقه داشلر مه :

— سز برازمک ایدیکز . بن اطرافی دونلا شوب کرا ایله بر قایتیق بولایم . قایتیق لارک سزی کوروب قورقمالری ایچین هر کز میدانه چیقما یکنز دیدم و یانمه بر آدم آلوب یورودم .

طاهر المولوی

ایدر . حال بوکه حقیقی مساحه ؛ یالکز بر بوچوق مربع کیلو متر ددر ، زیاده دکدر .

(مربع) تبیرنده کی سقطلق هیچ فرقسز (مکعب) تبیرنده ده جاریدر ، مثلا بوسنه کی ثروت فنون نوسانک ۷۲ نجی صحیفه سنه باقلم . اوراده یازلدیننه کوره ، دجه ایرماغنک مارت آیلرنده هر نانیه دوکدیکی صو ، اوچ بیک متره مکعبیدر . سائنامده ، عادت وجه ایله ، (متره مکعبی) دینمش ، مکعب متره مناسی مراد اولومش . یوقسه بو افاده یاکلیش اولما بوبده طوغرو اولسه وحساب بونک طوغرولننه کوره پاییلسه ، اوچ بیک متره مکعبی ، ییکرمی یدی میلیار مکعب متره ایدر . نه قادر عظیم بر فرق ؟

عقلر المایان بو عظیم فرق زهدن میدانه کلیدر ؟ مکعب متره یرنده متره مکعبی دیمکدن می ؟ شهبه سز . . . صاقین ایشده بر وهم اولماسین ! خایر ، ایشده وهم یوقدر ، حقیقت وحساب واردر . دمیریولرنده ، چایک طاغ پارچه لری کبی اوچوب کیدن او هیبتلی قطاری چکوب کوتورن ندر ؟ بویله هیچ کورون بر حقیقت دکلی ؟

ایجه جک برقیل که بوتون یازان قلملره طاقیلمش ، بوتون یازنجیلری بو بونک بریا کلیشه سوروکامش . . . بو مهم خطایی شمیدی یه قادر کورن و کوسته رن اولمامشی ؟ اولمش . ش ، سامی بک مرحوم بونی تا قاموس الاعلامنک ایلك جلدینک باشنده کی اخطارلر [۱] آراسنده کوزلر ه کوسته رمش . ، صوکره قاموس تورکیسنده ، یرنده بویله اشارتله مش . هیچ بر وقت (مربع متره) یرنده (متره مربعی) دیمه بوبدائما (مربع متره) دیمه یی التزام ایتمش . لکن آلدیران اولمادقن صوکره نه یه یارار ؟

ایکی سوزله آ کلاتیوریمک قابل اولان بر حقیقت اوزرینه بوقدر لاقیردی فضلدر . فقط او یله آدملر وار که آ کلامازلر ، عناد ایدرلر . احتمال اولر - ایچلرندن برینک ، ها حسن قارا ، ها قارا حسن ، دیدیکی کبی - ها متره مربعی ، ها مربع متره ، نه زیبانی وار ؟ دیمه جکلر . او یله ره قارشی بر قاچ سوز داها چاره سزدر .

اونلره صورارز . . . مثلا (چوروك آیوا) ایله (آیوا چوروکی) آراسنده ، فرق یوقیدر ؟ یوقدر ، دیمه سز . چونکه کیمسه ، انکار ایدمزه که (چوروك آیوا) سوزندن آ کلاشیلان شی (آیوا) در ، (آیوا چوروکی) سوزندن آ کلاشیلان شی (چوروك) در . سوزی بر آز دها قیصه و بر آز دها مهم سویله مک ایسته سه ایلك ، (چوروك آیوا) و (آیوا چوروکی) یرنده یالکزجه (آیوا) و (چوروك) دیردک . اوزمان ایکی تبیر آراسنده کی آیرباق و باشقه ق آب آچیق کورونوردی .

دیل ایشلرنده کی ، ایجه لکارله اوغراشانلرجه سوز کوتورمن

[۱] اوراده مربع کی او متره نك فرانسه جقه قارشیلی اولارک کورون Mé re carré تبیرلری Klométre carré اولان لازم کلیر . بویله اولماسی یا متریک یاکلیشی ویا متریک ذهرولی اثری اولایدر .

بر حقیقتدر که (چوروك آیوا) ده (آیوا) مناسی اصلدر . . (آیوا چوروکی) سوزنده (چوروك) مناسی اصلدر . برنجیده (چوروك) و ایکنجی ده (آیوا) برر قیددر ، اکسیک طولدوران برر متممدر . برنجی ده آ کلاشیلان شی ، آیوادر . . ناصل آیوا ؟ سویله آیوا ، بویله آیوا ، چوروك آیوا . ایکنجیده آ کلاشیلان ایسه چوروکدر . نه چوروکی ؟ اما چوروکی دکل ، باشقه شی چوروکی دکل ، آیوا چوروکی . آرالرنده بو قادر آچیق اولان ایکی شی ناصیل بر اولور ؟ یینه صورارز . . مثلا (آچیق حساب) و (حساب آچینی) دیمه ک نه آ کلارز ؟ برنجیدن حساب آ کلارز . ایکنجیده آچیق آ کلارز . بونلره باشقه باشقه شیلردر . بانقرض اورتاده یوز لیراتی بر حساب وار . . بونک دو قسان بش لیراسی یوانده ، بش لیراسی یولنده دکل ، اکسیک . . بونی قیامق ایچون قونوشیورز . (آچیق حساب) دینلرکجه ، یوز لیراتی حسابی آ کلارز . (حساب آچینی) دیندیکی زمان ایسه اکسیک قالان بش لیراسی آ کلارز . بوراده هیچ بر وقت حساب دیمک ، آچیق دیمک اوله ماز .

بویله جه - بری توصیفی ، بری اضافی - ایکی نوع ترکیب آراسنده بر فرق قبول ایدیلنجه ، لسانجه بر حقیقت اولان برشی قبول ایدلمش اولور و بو ماهیتده کی ترکیبلر ده بو فرقه دقت ایتک ایجاب ایدر . تکرار ایدلمک عبث اولسه ده ، لازمدر . . (مربع متره) ده (متره) سوزی اصلدر ، (مربع) اونی توصیف و تبیم ایدر بر و صندر ، بر متممدر . متره . ناصل متره ؟ ساده اوزوناق کوسته رن متره دکل ، هم اوزونلنی وهم ایکی کوسته رن مربع حالنده کی متره . (متره مربعی) سوزنده (مربع) تبیری اصلدر ، (متره) اونی تماملایان بر قیددر ، بر متممدر . مربع . . نه نك مربعی ؟ شهبه لی بر شینک مربعی دکل ، متره نك مربعی . شو حالده (مربع ایکی متره) دیندیکی زمان ، موصوف و معروف یعنی مربع حالنده متره آ کلاشیلیر . (ایکی متره مربعی) دیندیکی زمان ایسه ، مربع حالنده دورت متره آ کلاشیلیر ، ایکی متره آ کلاشیلماز ، نته کیم بو حقیقت - استاد سامی بکک اشارتی وجهله - فرانسه جقه دده بویلدر . . ایکی مربع متره (deux mètres carrés) صورتنده افاده اولنور ، بوندن ایکی مربع متره آ کلاشیلیر . ایکی متره مربعی ایسه (le carré de deux mètres) صورتنده کوسترلیر ، بوندن دورت مربع متره آ کلاشیلیر ، ایکی مربع متره آ کلاشیلماز .

مدنی بر دبل ، مدنی دبلرک یاتدینی یولره یاتمق و دبل علمنک ایجابنه بویون آکمک لازم کلیر . دیمه جک یوق . فقط بو درجه عمومی حاله کلن بر سقطی دوزلتمک قابل اولورمی ؟

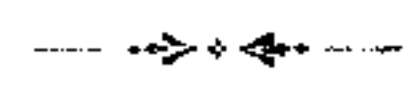
بوراده خاطره برشی کلیر . . بعضی تبیرلر طوغری یولدن چیه مش ، باشقه بر یوله طوغرولمش ، او یله جه کیدوب کیدبور . . حتی بونلره (مشهور غلط) دیمه ، پاساپورط کبی بر آدده ویراش . . بو جهلادن

(وقوفیت) ، (پشیناً) ، (ممکنسز) ، (واربت) ، (سکر حال) ، (جنرال قونسولوسی) کی شیلرہ چارہ سز کوز یومیورز . بودہ اونلر کی مشهور غلط صیرہ سنہ یکچیشدیر بلیویورسہ اولمازی ؟ اولماز . چونکہ بر شینک مشهور غلط صایلماسی ، اونک بوزوق و فاسد اولمقلہ قالماسیہ ، بو زوجی و مفسد اولماماسیہ قابل اولور . برده اونلری سوزینی بیلیمین عوام اولہ قوللایر . یوقسہ سوزہ اوزہ نن ، سوزک ناموسنی ، حیثیتی کوزہ تن کیمسہلر بونلردن صاقینیر . باخصوص کہ مترہ مربعی دینلر اولدقہ قلم و علم آدملریدر . بونلر ایچون بو سسقطہ دوشمه مک قابلدر و قولایدر .

(سکر حالی) ویا (حال سکر) یرنده (سکر حال) دینلر سرخوش کی آدملردر . کیم نہ دیرسہ دیسین ، (باش قونسولوس) ویا سوسلی لسان ایله (شہبندر) دیمک وار ایکن بونی (جنرال قونسولوسی) صورتندہ یوریتوب طور مق یولسزدر . بیلیم کہ بن بورادہ کی (جنرال) گلہ سندن مرتبہ لی بر عسکر آ کلامقندن کوچ قورتوایورم . یا کیش داٹما یا کیشدر . یا کیشی ، بولونماز برهند قوماشی کی نہ یه صاقلا یوب طور مالی ؟ اوزون سوزک قیصہ سی ، قوللان دینمز (مترہ مربعی) وارقداشلری یرنده آغز منی دوزلتوب (مربع مترہ) ، (مربع کیلومترہ) ، (مکعب مترہ) ، (مکعب کیلومترہ) دیمک ، حیثیت و حیت ایجابیدر . بوکا محرر لر ، مصلحلر ، مکتبیلر دقت ایسہ نہ اولور ؟

اسپارطہ لی

حق

مملکتی قورتارم ایچون . .

— اوچنچی مصاحبہ —

فضیلتک انسانلر آراسندہ امنیت متقابلہ تأسیس ایدن مقدس رابطہ اولدینی ، سیداتکده حقوق عمومیہ بی پایمال ایدہ رک تفرقلرہ ، اختلافلرہ سببیت ویردیکی — ایکنجی مصاحبہده — عرض و اثبات ایدلمشدی . جمعیت بشریہ یه مفید اولیان هیچ بر فضیلت یوقسده ، تطبیقات سیاسیہده موفق اولق ایچون ، مطلقا هر فرد حقده عین اہتمام ایله اکتساب لازم کلیہ جکی ده بدیدر ؛ یعنی هر کسک تربیہ سیاسیہ سی — موازنہ عمومیہ نک حصولی نقطہ نظرندن — وظیفہ سنہ کورہ آیری نسبتلردہ بولمق ایجاب ایدر . قبلردہ انکشاف ایتک ایستہن فضیلت استنادسز قالدجہ ، صولار ، ایکربیلر ، قیربیلر ، غائب اولور . مستثنا خلقتلردہ ایسہ ، طبیی ، فضائلک ضیاع آتیسندن قورقوماز .

سیاستک ، کندیلرینہ شرف تقدم ویرہجکی فضیلت اوچدر : عدالت ، احتیاط ، شجاعت . بتون انسانیتک آرزو ایتدیکی اتحاد و ایتلافی ، صلح و انتظامی بو اوج اساس اخلاقینک تکفل ایدہ جکنده هیچ شہہ اولنماز . ذاتا متصد سیاست بو اوج فضیلتک خلق طرفندن سہولت

اجراسی تأمیندر . بر کرہ قبلر متانتلہ شنجہ ظلم و جبانیت آتندہ ازیلک احمالی دوشونولمز ؛ چونکہ ایچمزده بوفنلق آرتق یاشایاماز . انسانلرک اطاعت ایتلری ایچون یالکیز قانون یایوب براقان حقوقشاسانک مساعیسندن مع التأسف ، هیچ بر نتیجہ چیقمامشدر . حتی هر شخصک حقوقی ، حد قانونیسنه قدر آیری آیری تعیین ایتک بیاه بوشدر . بر آز صوکرہ ، بر یغین جرأتلر ، او حقوقی آلت اوست ایدر ؛ اک عادلانہ قانونلرہ قارشی حیالہ لرلہ ، دیسہ لرلہ ، جزاسز قالمالرہ جمدارت بولان اعتسافات خانہ رجال ماتک فکر عمومیلری صرہ سنہ کچر . هوساتک اندہ هویبالاشمش بر ملتہ — جو ارده کی تہلکہ لری کوسترمرک — ایستدیکنز قدر شجاعت قانوناری تسطیر ایدیکز ، نہ یه یارار ؟ او یوشمش قبلر جانلاماز . بتون آتہ لیلرہ تلقین خیر ایدن قانون ، اگر صوکرہ لری بی طرف قالماسہیدی : سقوٹ واضمحلالہ مانع اولوردی ؛ عدالتک ، حزم و تدبیرک ، شجاعتک هانکی اساسلر اوزرینہ آشیلانہ جنفی بیلیمین ، اونلری انسانلرہ سودیرہ مہین ، ایفا ایتدیرہ مہین برواضع قانون نہایت ، احکام علویہ سنک نہ نردہ ، نده جمعیت ایچون فائدہ سزاکنی تقدیر ایدر .

دیمک کہ ، عرض ایدیلن اوج اولکی فضیلتہ اس الاستناد اولانلردہ وار . بونلرہ عادتا « ام الفضائل » دیه بیایرز : قناعت ، حب سسی ، حیثیت ، واللہ قورقوسی .

قناعت : احتیاجلریزی ساده لشدیرن ، تنقیص ایدن طبیعتک محافظہ نفس ایچون بذل ایلدیکی نعمتلرہ خشنود اولمق در . آزلہ مسعود اولمق صنعتی اوکر نہ یئلر قدر بدبخت وارمی ؟ سو قراط ، « اوتی دەم » ویردیکی درس اعتدالده : [شہواتک اجبار ایتدیکی اسراف وسفاهت اعتدالک بخش ایتدیکی لذتہ قابل قیاس بیله دکلدر . مفرط بر آدم حرکاتندن لطافت طویماز : میخانیکی برشدتله یر ، ایچر . حال بوکہ بتون ذوق احتیاجده در . وانسانلری فکراً ، بدناً تکمل ایتدیرن هپ بو احتیاج در .] دیبور . اوت ، شہوت پرست داٹما مجنون در . کندہ یلرنده کی حرصی تسکینہ چالیشانلر اصل ذوق دنیلن حسی غائب ایدرلر . شہوت اسباب حظی او قدر درین ضررلرہ ئودرکہ . صوکرہ بونشئہ نک قیمتی ندر ؟ البتہ سعادت ، یا خود لذت حیات دکل ؛ ابدی درد و سفالت ؛ بو درکہ لرہ دوشمش بر خلقی سیاست ، نافلہ بختیار ایتکک اوغراشیر !

تلذذات عمری شہوتدن بکلہ مک قدر احقجہ انتظار تصور ایدیلہ من . . . هایدی ، مخیله من بر آن ایچون تمہیج ایتسون . . . بو هیجان کچر کچمز نفرت و ملال باشلار ، وجدان عذابی بتون شدتیہ روحزہ چارپار . . . اسراف ایچنده طمع ، طمع ایچنده اسراف ، عدالتی ، شفقتی ، حیثیتی اونوتدورور . ایرانک بتون تروتی ، « دہموستن » ک رقیبی « دہمادس » ک کوزینی طویورامامشدی . اوکا ، نہ آوروپا ، نہ آسیا ، نده آفریقا کافی کلپوردی ؛ وطنی ؛ ناموس و شرفنی پارا اوغورنده صاتیوردی . حتی بر کون ، معدہ سنده کی سوء هضمہ دو ابولوب ، اونی تکرار فعالیتہ کتیرہ جک اولانہ حکومتی تسلیمی بیله دوشونمشدی . شیمدی ، قرار ویریکز :